

znanj in dejstev, očiščenih vseh intencij, deluje kot subtrakcija od vsega družbenega: to je tudi predpogoj vseh sodobnih »nevtralnih« poklicev (npr. ekonomista), ki izhajajo iz določene distance do ideološke omadeževanosti. S tem ko ljudstvo prevzame vednost v (samo)upravljanje, ne pride samo do demokratizacije občestva, temveč tudi do objektivizacije družbenih fenomenov, situacija pa ostaja vpeta v oblastna razmerja. Ker iz prenosa vednosti ni izključen nihče, lahko govorimo o političnem dejanju *par excellence*, saj je zahteva rezoniranja in izobraževanja zdaj naslovljena na vse. Gre za skrajno nevzdržno situacijo, v kateri ne gre več za posameznikovo pravico ali razsvetljsko odločitev, temveč za odlok, s čimer postane javna raba uma vse kaj drugega kot javna. Kot smo videli, je ta distinkcija v vsej razsežnosti prišla na plan po proletarski revoluciji, enake vzorce pa lahko brez težav prepoznamo tudi v sodobnem pedagoškem diskurzu, kjer je izpeljava prilagojena birokratski logiki: vsi so izobraženi, razsvetljeni in svobodni, a za prisvojeno vednost ne odgovarjajo, saj delujejo v imenu občosti.

To prepletenost vednosti in oblasti je dobro razumel Stalin, ki je likvidacijo intelektualnega razreda in iz tega izhajajoče družbeno neskladje pragmatično prekril s pomočjo surogata (subjekta, ki ve). Stalin, ki je lastnoročno vodil vprašanje edukacije v centralnem komiteju, je zaradi potrebe po strokovnih kadrih sprožil reakcionarno »rehabilitacijo buržujskih strokovnjakov, ki so simbolno zasedali mesto starih intelektualcev« (Fitzpatrick, 1979: 211), čeprav po črki in ne po duhu. Nove razmere je najavil na konferenci podjetnikov z naslednjo utemeljitvijo:

»/.../ pogoji razvoja so se radikalno spremenili in nove razmere zahtevajo tudi nove metode upravljanja (menedžiranja), ekonomsko dejstvo, ki ga nekateri podjetniki ne razumejo /.../ odpravili smo nezaposlenost, revščino in izboljšali življenjske razmere, zaradi česar moramo pridobiti usposobljeno delovno silo na organiziran način /.../ Dotok slednje mora biti bolj ali manj stanovit, saj nimamo časa za njihovo vežbanje, obenem pa moramo odpraviti fluidnost delavstva, ki je že prava nadloga /.../ s čimer bomo obenem poskrbeli, da bo ZSSR dobila lastne strokovne intelektualce iz vrst delavskega razreda in kmečkega stana /.../ Zahtevnost naloge obenem pogojuje spremembo odnosa do inženirjev in strokovnjakov stare šole, jim pokazati več pozornosti in skrbi, ter pridobiti njihovo zaupanje in sodelovanje. Njihovo zavračanje bi bilo namreč nedialektično.« (Stalin, 1954: 53–78)

Četudi dejstva niso bila na Stalinovi strani, je to javno dejanje za najzaj spremenilo značaj sodnih procesov v Šaktiju, ki niso bili več smatra-